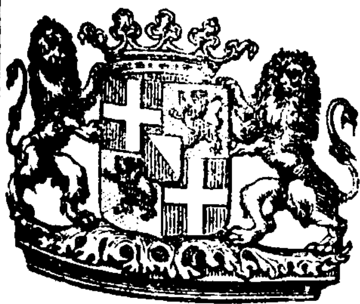
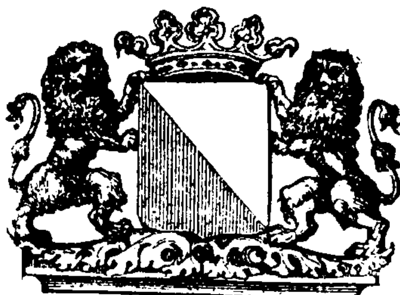
A°. 1859. N°. 276.

ZATURDAG 19 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal worden gehouden, Donderdag den 24. November 1859, des namiddags ten een ure.

Utrecht 18 Nov. 1859.

De Burgemeester voornoemd,
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.

UTRECHT, Zaturdag 19 November.

Een nieuw telegram meldt ons heden dat de *Times* bij zijne meening volhardt, en dat de verhouding tusschen Engeland en Frankrijk zoo min vriendschappelijk wordt, dat zelfs het kongres er zeer ligt door in duigen zou kunnen vallen. De ministeriële dagbladen hebben bij voorbaat de vreesaanjagende artikelen van de *Times* wel is waar bestreden, en zij gaan daarmede voort; maar men moet zich niet ontveinzen, dat feiten van lieverlede beginnen te spreken, die zeer ernstig zijn. In de eerste plaats verdient hier opmerking, dat Engeland zich in 't algemeen zooveel mogelijk wapent, en dat eene algemeene *vereeniging* is opgerigt, om het daarstellen van vrijwillige scherpschutterskorpsen te bevorderen. De vereeniging staat onder het voorzitterschap van den minister van oorlog, *Herbert*, ondervoorzitters zijn lord *Palmerston* en lord *Derby*, terwijl de koningin en prins *Albert* hunne goedkeuring aan de zaak geven, en prijzen voor de beste schutters zullen verleenen. Waar de ministers zich alzoo aan 't hoofd stellen van zulke vereenigingen en zelfs het hoofd der oppositie zich daaraan aansluit, moeten de gevaren niet hersenschimmig wezen. Dingsdag is de vereeniging onder lord *Elcho* met geestdrift opgerigt.

In dezen stand der verhouding tusschen de Westmagten zijn de verwikkelingen die zich in 't Italiaansche vraagstuk opdoen en de overwegende invloed die Frankrijk zich toekent, dubbel gevaarlijk. Intusschen hebben nota's van den *Moniteur*, de dreigende artikelen van onderscheiden Fransche bladen, de telegrammen, door het Fransche ministerie van buitenl. zaken naar Turijn gezonden, en de dringende instruktiën van den Franschen gezant te Turijn, in een woord, de zedelijke dwang van Frankrijk ook het regentschap van den heer *Buoncompagni* doen in duigen vallen, en moet dit nieuwe teleurstelling, ontevredenheid, onrust in Midden-Italië verwekken. Alhoewel zijne ware redenen nog niet bekend zijn, legt men het ontslagnemen van generaal *Garibaldi* ongunstig uit. 't Geheel van den toestand wordt dus weinig geruststellend; Frankrijk's rol wordt van lieverlede minder eervol, nu de Fransche regering, òf uit eigenbelang het vestigen van een krachtig Italië door alle mogelijke middelen tracht te voorkomen, òf zich door het Weener hof de handen voortdurend laat binden.

Moet het verder denzelfden weg opgaan, dan zou het kongres als het werkelijk zal bijeenkomen, nog niet veel goeds beloven. Blijft de Oostenrijksche staatkunde in Italië zegevieren, er is dan weinig of niets door den pas gevoerden bloedigen oorlog gewonnen. De beloften van Oostenrijk hebben nooit veel gegolden; moet Italië daarvan zijn heil verwachten, 't zou er armelijk uitzien; de *Nord* heeft dus welligt gelijk, als het beweert, dat het Italiaansche vraagstuk onbeslist schijnt te moeten blijven, daar men slechts een vergelijk en geene regeling tracht daar te stellen, — en dat dan, zoolang Oostenrijk nog een voet gronds in Italië bezit, onder welken titel ook, elke schikking van de Italiaansche zaak slechts eene voorloopige blijft.

Het lot van Venetië doet het trouwens uitkomen, wat men van Oostenrijk te wachten heeft. Het uitputtingsstelsel wordt er voortdurend in toepassing gebragt, en de belastingen op den grondeigendom zijn zoo opgedreven, dat ze de opbrengst der landen te boven gaan; het behoud dier eigendommen wordt dus nadeel; de Venetianen ontdoen er zich van, en zoo wordt de landeigendom van lieverlede in handen van Oostenrijkers gespeeld!

Farini heeft de regtbank der inkwisitie afgeschaft, naar men weet; ook het burgerlijk huwelijk heeft hij ingevoerd, en meerdere liberale maatregelen in dien zin genomen. 't Is niet te verwonderen, dat de Italiaansche Bisschoppen tegen die zaken opkomen, ofschoon er zijn, die reeds de hertooglijke wapenen, naar men meldt, in hunne paleizen door de Sardiniesche hebben doen vervangen.

Als het kongres te Parijs bijeenkomt, zullen behalve de onderteekenaars van de Weener slotakte ook Sardinië, Rome en Napels er op verte gewoordigd worden.

In Spanje is men zeer tegen Engeland vooringenomen, dat zoolang moeijelijkheden tegen den oorlog tegen Marokko heeft op tapijt gebragt; men droomde te Madrid reeds van 't bezit van Marokko. — De Spanjaarden zijn intusschen nog met de operatien niet begonnen, voor zoover men weet. De Fransche wapenen zijn tegenover de Moorsche stammen voortdurend zegevierend.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Madrid, Vrijdag. De *Corr. Autogr.* weerspreekt het gerucht dat de regering weder eene nota van het Engelsch kabinet heeft ontvangen.

Londen, Vrijdag. Een telegrafische dépêche in den *Morn. Post* meldt, dat het kongres zal bestaan uit de mogendheden die het eindtraktaat van Weenen hebben geteekend, met en benevens Sardinië, Rome en de Beide Siciliën.

De Times bevat weder eene beschouwing over de Italiaansche aangelegenheden, en zegt, dat de tegenwoordige toestand van koning *Victor Emmanuel*, in zooverre deze opzettelijk de bedoelingen van Frankrijk dwarsboomt, van zeer bedenkelijken aard is.

Parijs, Vrijdag. De *Pays*, in een artikel van den heer *Granier de Cassagnac*, spreekt van eene Fransche interventie in Midden-Italië.

De *Patrie* en de *Ami de la Religion* zijn in beslag genomen wegens de publiekmaking van het antwoord van koning *Victor Emmanuel* aan den keizer, hetwelk onecht is.

Marseille, Vrijdag. Uit Algerië zijn hier tijdingen ontvangen. De *Akhbar* bevat eene telegrafiesche dépêche van generaal *Martimprey*, dd. 9 Nov., uit Isly. Volgens die dépêche heeft eene razzia op groote schaal plaats gehad tegen de Maias en de Angades. Generaal *Durrieu* berigt, dat de Benigel en de Si-Hamza door den kommandant *Colomb* verrast zijn. Overal zijn de opgelegde voorwaarden aangenomen. Gijzelaars zijn uitgeleverd. Het leger zou den 11. weder over de grenzen trekken en daarna ontbonden worden.

Londen, heden, Zaturdag. De *Times* zegt, dat de betrekkingen tusschen Engeland en Frankrijk met elken dag van ernstiger aard worden en de waarschijnlijkheid van een oorlog toeneemt. Engeland, zegt het blad, is niet tot toetreding tot het kongres uitgenoodigd.

De *Morn. Post* zegt, dat het arsenaal en het artillerie-laboratorium van Woolwich verplaatst zullen worden, waar zij bij een inval niet veilig zouden zijn.

Parijs, heden, Zaturdag. De *Constitutionnel* bevestigt, dat de *Ami de la Religion*, ter zake der opname van den onechten brief des Konings van Sardinië, zal worden vervolgd.

Gister namiddag hebben wij *per telegraaf* berigt ontvangen en onzen lezers in de stad dadelijk mededeeling gedaan van het vervallen van het amendement van de heeren *Thorbecke*, c. s. De Kamer heeft beslist, dat het voorstel geen amendement was.

Wat de strekking van het voorstel aanging, heeft men de opmerking gemaakt, dat de vijf voorstellers van het amendement vertegenwoordigers waren uit distrikten, die niet zoo dadelijk in den tegenwoordigen strijd gemengd waren, zoodat de stempel der onpartijdigheid als van zelven op het voorstel was gedrukt.

Eene kleine meerderheid heeft thans het amendement ter zijde gesteld. Dat daarbij het lokaliteitsbelang zeer in aanmerking is gekomen blijkt uit de namen der voor en tegen stemmers.

Weldra zal nu de eind-beslissing, over de voordragten zelven, dáár zijn. De stemming over het amendement *Thorbecke* is geen gelukkig voorteeken. Intusschen is er slechts eene geringe verplaatsing van stemmen noodig, om te voorkomen, dat *stelselloosheid, verkwisting* en *onregtvaardigheid* door lokaliteitsbelang zullen zegevieren. Wij durven nog hopen, dat onze stad en provincie niet geheel zullen blijven uitgesloten, en dat het kwaad, dat er gesticht kan worden, door 't aannemen van deze regerings-spoorweg-voordragten, zal worden voorkomen, door de *onpartijdigheid en het onafhankelijkheids gevoel van de meerderheid der Kamer.* Men vergete niet, dat als eenmaal geene goede lijnen zijn aangenomen, de zaak voor de toekomst en *voor altijd bedórven is.* Op alle wetten kan men terugkomen; niet op bij de wet verkeerdelijk gelegde spoorweglijnen!

Het amendement *Thorbecke* werd afgewezen met 37 tegen 35 stemmen.

— Z. M. heeft benoemd tot lid van het kollegie van regenten over het huis van arrest te Nijmegen, de heer *H. W. Daames*, med. dokt. aldaar; tot kontroleurs der belast. op de linie te O. Pekela *J. H. Leopold Bzn.*, hoofdkomm. der rijksmidd. in Groningen en waarn. kontrol. te O. Pekela; te Medemblik *W. F. L.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, ontv. te Pijnacker; te Bedum *J. H. Simon*, ontv. te Dronrijp; op de linie te Gennep *G. H. H. Motké*, komm. ter direktie in Limburg; te Oss *J. H. Cateau van Rosevelt*, visiteur te Zwolle; te Dokkum *C. G. van Wijk Werneke*, surn. aldaar; tot ontv. te Pijnacker c. a. *J. W. van der Noordaa*, surn. in Gelderland: te Dronrijp *H. A. Steyn Parvé*, surn. in Drenthe; bevorderd; mr. *L. A. H.* baron *van Ittersum*, sekr. van legatie bij het gezantschap te Frankfort, tot raad van legatie bij dezelfde missie: en mr. *B. O. T. H. Westenberg*, thans attaché bij het gezantschap te Madrid, tot sekr. van legatie bij dat te Frankfort; aan mr. *J. de Wal*, op verz., eerv., ontslag verleend als lid der komm. van administr. over de gevangenissen te Leiden, onder dankb. en voorts in zijne plaats tot lid der genoemde komm. benoemd mr. *F. Pont*, offic. van just. bij de arr.-regtb. te Leiden; aan den hoofdkomm. bij het dep. van just. *J. A. H. Netscher* den personelen titel verleend van adj.-inspekt. der gevangenissen.

---

§— Bij de beantwoording van de bedenkingen, vervat in het voorloopig verslag der rapporteurs op het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting verklaart de min. van Kolonien o. a. dat de regering een levendig belang blijft stellen in de afschaffing der slavernij, en hoopt eerlang daarvan te zullen doen blijken. Vermits het uitzigt op de immigratie van arbeiders uit de tropische gewesten niet is verwezenlijkt, moet het ingediend ontwerp op de bedoelde afschaffing aanmerkelijk worden gewijzigd en omgewerkt; daaraan wordt ijverig gearbeid, met den ernstigen wensch om het doel te bereiken, 't welk niet alleen in het slaken der banden van de slavernij bestaat, maar ook in het voorbereiden der slaven voor eene betere toekomst, en het behoeden van de welvaart der kolonie voor verval; terwijl intusschen maatregelen van verschillenden aard tot voorbereiding genomen of in behandeling zijn."

— Kapt. *Onnen* van 't 1e reg. vesting-artillerie is bij den staf overgeplaatst, om bij de pyrotechnische school te Delft werkzaam te zijn.

---

*— Wij hebben in deze maand bijna de uiterste barometerstanden gehad die in ons land voorkwamen. Den 1. November aan den Helder des namiddags 4 uur 725.4 mm, den 11. 's morgens 10 uur alhier 781.9. Men vergelijke het jaarboek voor 1858.

Het heeft den 21. Oktober, toen ik berigtte dat binnen weinig dagen van stormen gelezen zou worden, te Petersburg en Stockholm, ook te Lissabon hevig gewaaid, zoodat te Petersburg aangeteekend staat »Vent violent." Weinig wind was er tusschen die plaatsen *ofschoon* — liever *omdat* — de barometer overal zoo laag stond. Aan de grenzen van die kom kon het stormen. Daar ontstonden draaikolken. Den 26. waren zij digter bij in het Iersche kanaal; toen was het verschil in stand grooter, hoewel de barometer niet zoo laag was. En de storm van den 1. November werd des morgens ten 8 uur voorspeld door een verschil in stand van niet minder dan acht streepen tusschen Maastricht en Helder. Evenzoo de sterke winden van 5, 6 en 7 November.

Er kunnen welligt korte plaatselijke windbuijen ontstaan, die men niet zou hebben voorzien, maar voor stormen van eenige uitgebreidheid in tijd en ruimte kan men met zekerheid gewaarschuwd worden door de telegrafen van ons land, zelfs als zij nog op geen van die plaatsen werkelijk hebben aangevangen.

Geen ander voorteeken is er, of voor rigting of voor kracht, dan dit: **verschil** in barometerstand, maar het is ook genoegzaam. B. B.

— Ten behoeve van het Idioten-gesticht te 's Hage, is door een onbekende eene gift van *f* 1000 aan de hoofddirektie toegezonden.

*— Het bestuur van het XVe *Nederl. Landhuishoudkundig kongres*, in 1860 te Amersfoort te houden, heeft bij cirkulaire landbouwers en belangstellenden in den landbouw uitgenoodigd tot bijwoning van het kongres, dat Woensdag den 20 Junij des voormiddags ten 11 ure in het gebouw *Amicitia* zal worden geopend. Daags te voren zal des namiddags ten 6 ure de ontvangst der leden in 't zelfde lokaal plaats hebben. Voor 't opgeven van vraagpunten vervoege men zich voor 15 Jan. aan den sekretaris, terwijl het bestuur ook de zorg voor logies heeft op zich genomen.

— Bij 't geen wij dezer dagen omtrent de droogmaking van den Dollard mededeelden, voegt de *Gron. Cour.* thans 't volgende, ter verduidelijking of verbetering:

De onkosten der voorgenomen inpoldering van een gedeelte van den Dollard zijn niet begroot op *f* 900.000, maar beduidend minder.

De dijk moet niet worden gelegd van Termunten tot aan den hoek door den inham van den Dollard gevormd, maar moet aanvangen aan den Dollardsdijk op eenigen afstand benoorden den Meedeweg, te eindigen aan den noordwestelijken hoek van den Stadspolder, op welk punt de nieuwe dijk door eenen opdijk zoude aansluiten.

Er zullen geen 1500 bunders uitmuntende grond aan het geweld des waters worden ontnomen, zooals het berigt vermeldt, maar omstreeks 1700 bunders.

De vermelding is onjuist, dat het water bij eb niet geheel wegloopt, daar de laagste dijksstrekking over de slikken gemiddeld 1 el onder volzee is gelegen, en dewijl het verschil tusschen vloed en eb aldaar 2,70 el bedraagt, zoo blijkt gereedelijk, dat er geen plaatsen zijn waar 15 en meer voeten water staat.

Er zijn geene onderhandelingen met Hannover aanhangig, om den dijk in de rigting van het dorp Pogum te leggen; derhalve kan van de verdwijning van den Dollard en van de herschepping der 33 kerkdorpen (in 1277 door den vloed verzwolgen) in de meest vruchtbare landstreek voorshands geen sprake zijn.

Misschien verwart de berigtgever zulks, met onderhandelingen ten aanzien der grensregeling tusschen de beide rijken, waarmede zich in de afgeloopene week, de beide daartoe benoemde technische kommissarissen, zijnde de heer Wasserbandirektor *Latterman* en de hoofdingenieur *Brunings*, hebben bezig gehouden, beide deel uitmakende van de door Hannover en Nederland benoemde kommissie ter grensregeling.

— Dingsdag is te Groningen eene vergadering gehouden tot oprigting eener maatschappij tot onderlinge verwaarborging tegen hagelslag voor de provincie Groningen, welke vergadering door een aantal aanzienlijke landeigenaren is bijgewoond. Het op die vergadering voorgestelde reglement vond, zoowel in beginsel als in de details, algemeen bijval

*— Men schrijft ons uit Assen:

Omtrent den predikant der Herv. gemeente te K., waarvan reeds vroeger in dit blad is melding gemaakt, valt thans te berigten, dat door het prov. kollegie van toezigt op de kerkelijke zaken in Drenthe, deze predikant uit zijne betrekking als herder en leeraar is ontslagen, wegens een zeer berispelijk levensgedrag, hetwelk hij reeds eenige jaren tot veler ergernis leidde, en waaromtrent hij nu 2 à 3 jaren geleden eenigen tijd in zijne ambtsbediening is geschorst. Wij vernemen, dat hij zich tegen dit vonnis in hooger beroep zal stellen.

*— Morgen ochtend zal de predikbeurt in de Luth. kerk worden waargenomen door den heer *Domela Nieuwenhuis*, hoogleeraar te Amsterdam, in de kerk der Doopsgezinden door den heer *S. Hoekstra Bzn.*, hoogleeraar te Amsterdam en morgen avond in de Jacobikerk door den heer *P. A. J. Noordink*, pred. te Blaauw-Capel.

— Direkteuren van *Teylers* stichting en de leden van *Teylers* Godgeleerd genootschap te Leijden, hebben eene verhandeling, ingekomen op de uitgeschreven prijsvraag waarbij verlangd werd *eene Geschiedenis der Godgeleerdheid in Nederland sedert het laatst der vorige eeuw*, met algemeene stemmen der bekrooning waardig gekeurd. Deze verhandeling was geteekend met de spreuk: »*Laat er ons rond voor uitkomen, Schwartz*," en bij de opening van het naambriefje bleek de schrijver te zijn *Christiaan Sepp*, leeraar bij de Doopsgezinden aldaar.

— Te Delft zijn Apollofeesten gevierd, ter gelegenheid van het 10jarig bestaan van de muziekale studenten-vereeniging. De muziekale uitvoeringen van de 9e symphonie van *v. Beethoven*, *NielsGade's Erlkönigs-Tochter* en de *Finale-Eurijanthe* van *v. Weber*, waren onder leiding van den direkteur *Boers* uitstekend.

— Als iets zeldzaams vermelden wij uit Hardenberg, zegt de *Arnh. Ct.*, dat de vorige week in het [illegible]nde Hannover een paar is gehuwd, dat te [illegible] ouderdom van 158 jaar had bereikt, n.l. de man [illegible]n de vrouw 67. Het zonderlingste van dit huwelijk is echter, dat dit paar reeds voor p. m. 40 jaar geëngageerd was, toen de bruid nog verkoos te wachten. De bruidegom, dien dit eindelijk begon te vervelen, huwde een ander, werd weduwnaar en keert weder tot zijne oude beminde terug, die nu toch scheen ingezien te hebben dat het tijd werd.

— Onze bladen bevatten onder de rubriek Batavia nog 't volgende over de aangelegenheden op Celebes: Een zendeling van den regent van Maros heeft den 2. dezer te Boekoeloe (Segerie) aangetroffen eene vijandelijke magt van ongeveer 1000 man met cirka 500 geweren en 400 paarden, aangevoerd door den Doeloeng Lamoeroe, door Datoe Mario en door Daing Pasadjo, broeder van den Pabitjara Lamoeroe. Deze magt zoude zich eerlang naar de vlakten van het derde distrikt begeven, om daar zoo veel mogelijk verwoestingen aan te rigten. Door gebrek aan voedsel en door de onreinheid der plaats, waar deze magt gelegerd was, zoude zij die spoedig moeten verlaten. Dezelfde zendeling vernam ook, dat Latjombong, bijgenaamd Ambona Lobotjo, met ongeveer 200 man te Gentoengan (Segeri) en Ambo Dallè met zijnen aanhang nabij Solomatra (Gebergte van Labakang) zich ophielden; dat beide voornemens waren te trachten onrust in de Noorder distrikten te stichten, en dat de afbreuk, die onze troepen te Paoelang (Segeri) aan de volgelingen van Latjombong berokkend hebben, groot is geweest, zijnde o. a. drie voorname personen gesneuveld. Kraing Gantarang is met ongeveer 200 man van Gantarang opgerukt, mede om in het 2e distrikt onrust te veroorzaken. Van de negen in der tijd gedeserteerde Javaansche militairen zijn vijf uit eigen beweging met het wapenen en uitrusting teruggekeerd; zij hebben van een onbewaakt oogenblik gebruik gemaakt, om uit Boekoeloe te ontsnappen, en verklaarden, dat de vijandelijke bende, welke zich daar ophoudt, dagelijks door de regenten uit de vlakten van voeding wordt voorzien.

In den nacht van 8 Sept. rukte eene kolonne, sterk 200 man, onder aanvoering van de kapiteins *Termijtelen* en *Wiegand*, uit het kampement Segeri naar den pas van Lapakadieng, in het gebergte Boekoeloe, zijnde hetzelfde punt, waar in 1855 Daing Kalaboe zich met zijnen aanhang vestigde. Na een uur strijdens in den vroegen ochtend gelukte het aan deze kolonne, om den vijand allerwege op de vlugt te jagen, met achterlating van 4 dooden, terwijl vele gewonden door hem werden medegenomen. Aan onze zijde is een inlandsch soldaat gesneuveld en een Europesche fuselier zwaar gewond. Op Lapakadieng waren vereenigd Doeloeng Lamoeroe, Datoe Mario, Ambo Dalle, Aroe Mong, Daing Bila en Latjombong met ongeveer 1000 man. Het verslaan van den vijand onder aanvoering van de genoemde personen heeft veel indruk gemaakt en de goede stemming in de Noorder-distrikten bevestigd. Een duizendtal manschappen, als hulptroepen, onder aanvoering van de regenten van Segeri en Kaloekoea aan de kolonne toegevoegd, was zoodanig door vrees voor de Boniren bevangen, dat zij tot geen aandeel in den strijd te bewegen waren.

— De Antwerpsche *Grondwet* beschrijft de Fransche staatkunde, ten opzigte van Engeland, met de woorden;

Van Dover naar Calais:
L'empire, c'est la paix!
Maar van Calais naar Dover:
Daar spreek ik later over.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 18 *Nov.*, 1,50 El.; + AP. 8.45. Gev. 11 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 18. Nov. 7 voet 5 duim, 7 voet 6 duim Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Tweede Kamer heeft gister voortgezet de diskussie over het wetsontwerp betrekkelijk de spoorwegen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, vroeg aan die leden, welke in het algemeen het plan der Regering goedgekeurd hadden, maar alleen bedenkingen hadden tegen onderdeelen of tegen het gemis van enkele lijnen, of het niet raadzamer ware om over ondergeschikte bezwaren heen te stappen, dan het geheele plan aan eene onzekere toekomst prijs te geven. — Vervolgens gaf de Minister te kennen, dat eenige weken geleden de koncessionarissen van de Noorderlijn schriftelijk hadden verklaard, dat zij bereid waren de lijn van Leeuwarden tot Meppel te ondernemen op dezelfde voorwaarden als de thans gekoncessioneerde lijnen, zoodra deze tot wet zouden zijn geworden. De Minister vertrouwde dat deze mededeeling de voorstanders van bedoelde lijn zou bevredigen. — Hierop toonde de min. aan, dat de regering van den beginne af met het oog op den aandrang van Pruissen tot aansluiting bij Nijmegen, tot den oostenlijken overgang had besloten. De min. deelde tevens mede, dat zonder die aansluiting te Nijmegen van Pruissen niet zou zijn te verkrijgen de aansluiting te Venlo, en dat derhalve het wijselijk ware die aansluiting mogelijk te maken. Aan den heer *v. Hoëvell* zeide de min. dat het steeds in de bedoeling der regering had gelegen om de lijn van Zutphen naar Enschedé om te buigen over Delden naar Hengelo; en in antwoord op eene bedenking van den heer *van Nispen* antwoordde de minister, dat bij den bouw der bruggen alle noodige voorzorgen zullen worden genomen om de omliggende landen zooveel mogelijk tegen rampen te beveiligen.

Het bezwaar, dat het plan van den heer *Fijnje* bij het ministerie niet was onderzocht, wederlegde de min. door te betoogen dat het niet was de roeping der ambtenaren van den waterstaat om alle plannen die partikulieren mogten goedvinden, en dan nog wel ter elfder ure, in te zenden, te onderzoeken; eerst dan, wanneer de voordragt zou zijn verworpen, zou de regering alle andere plannen doen onderzoeken. Aan de koncessionarissen werd meer geld toegestaan voor de brug over den Moerdijk, dan zij zelven hadden gevraagd, omdat een herhaald onderzoek had doen zien dat de raming der koncessionarissen te laag was.

De vraag omtrent den stand van zaken met betrekking tot de lijn van Utrecht naar Zwolle werd door den minister in dier voege beantwoord, dat de ondernemers tot dusver uit 's lands kas geene ondersteuning hadden gevraagd; dat zoodra zulks geschieden mogt, dit een punt van nadere overweging zou uitmaken; doch dat nu reeds bevelen waren gegeven, om die onderneming zooveel mogelijk administratief behulpzaam te zijn.

Ten aanzien van de vraag, welke regeling de Regering zich voorstelde met betrekking tot den aanleg van den weg in de rigting van Rheine, verklaarde de Minister dat, voor zooveel zulks van de Regering zou afhangen, die weg een der eersten zou zijn, welke zouden worden aangelegd; dat evenwel omtrent de aansluiting nog geene onderhandeling was aangeknoopt, omdat de Regering vooraf over het lot der wet wenschte beslist te zien.

De *minister van financiën* verklaarde o. a. wat het bekomen der gelden betrof, hem dezer dagen een schriftelijk bewijs was vertoond, dat voor de Zuiderlijn alle kapitalen voor de meest omvattende werken zullen worden gevonden en dat hij tevens de zeer gegronde hoop had, dat die kapitalen evenmin zouden ontbreken wat de Noorderlijn betreft. Voorts trad de Minister in een nieuw betoog om aan te toonen, dat de koncessiën voldoende waarborgen opleveren voor het vormen van de vennootschap en voor de uitvoering der bij de koncessie omschreven werken, en dat op het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden de straf was gesteld van vervallenverklaring der koncessie.

Ten aanzien van enkele financiële bezwaren, betoogde de Minister, dat er na aftrek van de 5 millioen, die hij voornemens was op nieuw te amortiseren, nog 18 millioen in kas zouden zijn, in de ruimste mate voldoende voor de behoeften in de jaren 1859, 1860 en 1861. De Minister trad daarna in eene becijfering om nog nader zijne stelling te bewijzen, dat de vermeerdering van uitgaven niet overtrof het bedrag der rentebetaling.

De minister handhaafde nader zijn betoog omtrent de progressie in de opbrengst der belastingen; bij erkende wel de mogelijkheid van de daling der prijzen van de koloniale produkten, maar zag daarin geen gevaar.

De minister eindigde met drie opmerkingen: 1°. dat, wanneer de Regering andere ingezonden plannen niet had onderzocht, dit was het gevolg van de omstandigheid, dat de Regering zich reeds had verbonden en zoodanige verbindtenis niet verscheuren kon; 2°. dat de heer *Fijnje* niet in 1859 maar in 1858 in eene brochure de voorkeur had gegeven aan de brug over den Moerdijk; 3°. dat het verwijt dat de rigting van de lijnen der Regering te slingerend was, met het oog op het spoorwegnet in Duitschland, ongegrond was, want dat men in Duitschland op de grootste handelswegen niet heeft geschroomd zeer groote bogten te maken, aan de ontwikkeling van het verkeer in de toekomst de zorg overlatende, om later kortere lijnen aan te leggen.

De heer *Wintgens* handhaafde nogmaals zijne stelling, dat de regering, door te handelen gelijk zij gedaan had, het konstitutioneele standpunt ab dikeerde, en dat zij werd de uitvoerster van de beschikkingen der Tweede Kamer. De tegenwoordige diskussiën toonden den waren aard onzer konstitutioneele instellingen aan, en het zou de Kamer zijn, die het voorbeeld van zelfstandig handelen geven moest.

De heer *v. Foreest* kondigde aan, dat hij zijne motie van orde reeds vroeger opgegeven eerst aan de stemming der Kamer zou onderwerpen, als het lot der wet in nadeeligen zin zou zijn beslist, om dat alzoo niet de zaak der spoorwegen uitgesteld maar op de gronden, in zijne motie van orde gelegd, indien deze mogt worden aangenomen, voortgezet zou kunnen worden. Die motie stelde hij naast die van de voorgestelde wijzigingen van de heeren *Thorbecke*, *Wintgens*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Poortman* en *Heemskerk*. Gelijk hij opgaf luidde zij aldus: »De kamer, van oordeel dat het wenschelijk is dat bij de wet worde bepaald welke spoorweglijnen zoo noodig met ondersteuning uit 's Rijks schatkist zullen worden daargesteld, opdat de Waterstaat met den bouw onmiddelijk aanvange om dien, zoo het werk niet geheel of gedeeltelijk aan eene of meer maatschappijen wordt overgedragen, binnen tien jaren te voltooijen, noodigt de regering uit, haar zoo spoedig mogelijk een daartoe strekkend wets-ontwerp aan te bieden."

De heer *Dirks* heeft de Reg. in overweging gegeven, ten einde den weg van Leeuwarden naar Meppel mogelijk te maken, om bij art. 1 der wet te voegen de volgende al. »Het maximum van het »bij art. 81 dier koncessie bedoelde bedrag ad »*f* 1,350.000 wordt verhoogd naar evenredigheid

»van het kapitaal, benoodigd voor den aanleg van »de lijn Leeuwarden-Heerenveen-Meppel, bij art. 4 »der koncessie omschreven."

Daarna werden de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp gesloten verklaard, en die over de artikelen geopend.

De heer *Thorbecke* ontwikkelde daarop de gronden waarop het voorstel rustte van hem en vier andere leden, tot het brengen van twee nieuwe artikelen in het ontwerp. In den stand der zaak was, meende hij, aanwijzing der rigting van de wegen noodig, ook om vastheid bij de regering tegenover den vreemde te verzekeren. Bij den aanleg van ijzerbanen moest men zekere maat houden, ter voldoening aan de meest dringende behoeften van den tijd. Zonder uitsluiting voor het vervolg van verbinding van nieuwe lijnen aan de hoofdwegen, en dit alles in verband met andere middelen van vervoer hier reeds bestaande. Hierbij moesten de krachten van den staat die nog andere werken van openbaar nut te bevorderen had in aanmerking komen; hij had daarbij het oog op de verbetering der gemeenschap met de zee, zoo als de haven van Rotterdam dringend vorderde. De waterwegen moesten met de spoorlijnen in verband gebragt worden. Dit denkbeeld was reeds ontwikkeld in de voorloopige verslagen op de beide in de vorige zitting behandelde ontwerpen voor den aanleg der Noorder- en Zuiderspoorwegen. De strekking van zijn plan en dat zijner medeleden was om Harlingen en Friesland met Hannover te verbinden; aan den overzeeschen handel den kortsten weg naar Harlingen, naar Rheme, aan Noord-Duitschland den kortsten weg naar Holland, aan Holland den kortsten weg naar Duitschland te geven; éene verbinding te verschaffen van het Zuiden met het noorden, die latere verbindingen niet uitsluit, waarin men echter zich niet door Pruissen, zijns inziens, mogt laten dwingen. Bij het nu voorgelegde plan werd niets beslist ten opzigte van de voorkeur aan Kulenburg of Maarsbergen te geven, hierin moest van regeringswege het noodig onderzoek worden verordend, welk onderzoek mede zoude kunnen leiden tot verbetering der stroombeddingen. De voorgestelde Zuiderlijn zou, alhoewel dan niet volkomen, Nederland met het zuiden en het oosten verbinden. Ondertusschen werkte de bestaande verbinding bij Rozendaal reeds zeer gunstig, gelijk de opgaven van invoer en uitvoer genoegzaam bewezen. Het voorstel gaf eenige vrijheid van handelen aan de regering en gelegenheid om bijlijnen aan te leggen vooral door Drenthe, Gelderland en Limburg; het beval zich ook van de financiële zijde aan, daar de voorgedragen lengte nog wat minder was dan die door de regering ontworpen en nog toegezegd, zijnde hier omstreeks een verschil van ongeveer 200 mijlen; daarbij zouden zes bruggen vervallen, eene omstandigheid voor de exploitatie van groot belang; in het Noorden twee en in het Zuiden vier keerpunten aanwezig zijn; in tegenoverstelling van het regeringsplan dat er veertien inhield. Hij dacht dat het voorstel vooral van den financiëlen kant zich gunstig boven dat der regering onderscheidde.

De Voorz. zeide daarna niet overtuigd te zijn dat het gedane voorstel als eene wijziging kon worden aangemerkt, daar het te zeer de strekking had om het Wets-ontwerp der regering op zijde te stellen. Wel gaf hij toe dat leden der Kamer vrijheid hadden om een voorstel in dien zin te doen, maar dan moesten, zijn inziens, voor de behandeling daarvan de voorschriften der grondwet en van het reglement van orde in acht genomen worden.

Daarop ontstond eene beraadslaging over de praejudiciële kwestie, aangaande de wijze van behandeling van het ingediende voorstel der vijf leden.

De heer *Wichers* meende, dat het voorstel eerst in de afdeelingen moest onderzocht zijn. De heer *Dullert* geloofde, dat er geene verandering in de voordragt te brengen was, die als traktaat of dading moest beschouwd worden. De heer *v. Akerlaken* geloofde, dat het regt van amendement in onbeperkten zin moest worden toegepast. In gelijken zin sprak de heer *v. Hoëvell*, terwijl de heer *v. Eck* het gevoelen van den voorzitter deelde.

De heer *Poortman* een der voorstellers van 't amendement, verdedigde dit en trad daarbij in eene beschouwing der geschiedenis der grondwetsherziening omtrent de vaststelling van het regt van initiatief en van amendement; zijns inziens kon eene koncessie wel veranderd worden: zij was geene overeenkomst maar een privilegium; trouwens de hier voorgelegde waren reeds dikwerf gewijzigd; werd het voorstel aangenomen, de regering zou dan uitstel van behandeling van het wets-ontwerp kunnen vragen om nader met de koncessionarissen te onderhandelen, gelijk in andere aangelegenheden geschied was; door aanneming zou, meende hij, het gevoelen van de meerderheid der Kamer bekend worden; bij afwering der behandeling zou men het bewijs leveren de beraadslaging te schromen.

Nog voerden het woord de heeren *v. Hall*, *Dommer*, *Mackay*, *Godefroi*, *v. d. Linden*, *v. Nispen*, *de Kempenaer*, *Sander*.

De heer *Thorbecke* nog kortelijk aangetoond hebbende, in welken zin het gedane voorstel moest worden opgenomen, werd in stemming gebragt de vraag, of het voorstel als amendement moest beschouwd en als zoodanig behandeld worden.

Vóór hebben gestemd de heeren: *Heemskerk*, *Olivier*, *Lyklama à Nyeholt*, *v. Franck*, *v. Akerlaken*, *Taets v. Amerongen*, *Westerhoff*, *Wintgens*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Godefroi*, *v. Hall*, *v. Nispen v. Sevenaer*, *Duymaer v. Twist*, *Thorbecke*, *Poortman*, *Wybenga*, *v. Zuylen v. Nyevelt*, *Dirks*. *Kien*, *de Poorter*. *v. Lijnden*, *v. d. Linden*, *v. Asch v. Wijck*, *v. Reede v. Oudtshoorn*, *Mackay*, *v. Hoëvell*, *Elout v. Soeterwoude* en *v. Franck*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Hoffman*, *Meeussen*, *Strens*, *v. d. Veen*, *Reinders*, *Dommer v. Poldersveldt*, *de Lom de Berg*, *Delprat*, *Anemaet*, *Schimmelpenninck v. d. Oije*, *Oomen*, *Hoynck v. Papendrecht*. *Schimmelpenninck*, *Hoekwater*, *v. Diggelen*, *Sloet tot Oldhuis*, *de Bieberstein*, *Slicher v. Domburg*, *Betz*, *Storm v. 's Gravensande*, *de Kempenaer*, *Meylink*, *v. d. Poel*, *v. Heiden Reinestein*, *Jespers*, *Gevers Deynoot*, *Bots*, *Sander*, *Hengst*, *Luyben*, *v Wintershoven*, *Zylker*, *v. Eck*, *Beens*, *Wichers*, *Dullert* en de Voorzitter.

De beraadslagingen zullen op heden voortgezet worden.

— De heeren *Kingma*, *Idserda* en *Wijbenga* hebben een amendement ingediend, houdende. dat in art. 1 der voordragt zal worden opgenomen de aanleg eener spoorweg-lijn van Leeuwarden, langs Heerenveen, naar Meppel.

PETERSBURG, 12 November.

Den 25 Nov. is te Woronesch de eerste steen gelegd voor een gedenkteeken voor *Peter den Groote*.

TURIJN, 14 November.

Het voorloopige bewind van Toskane heeft tot meerdere aansluiting aan Sardinië, het muntstelsel van dat land aangenomen en dienovereenkomstig de hermunting van al het Toskaansche geld bevolen. Volgens de *Times* is de munt te Parijs door de Toskaansche regering uitgenoodigd, om die hermunting op zich te nemen, maar heeft zij daartoe de vereischte vergunning van het Fransche goevernement niet kunnen bekomen, zoodat die operatie nu door de koninklijke munt te Londen wordt verrigt.

WEENEN, 16 November.

Ook uit Pesth schrijft men, dat het schrijven des keizers aan den minister van financien, ook daar geen gunstigen indruk heeft teweeg gebragt. Men vreest, dat dit schrijven, bestemd, om het land en de financiewereld wat vertrouwen in te boezemen, slechts de voorbode zij van een of anderen nieuwen financieelen maatregel, als b.v. eene groote leening, of de vervreemding der Hongaarsche kroondomeinen. Ieder die Oostenrijk kent, ziet duidelijk in, dat de financieële kwestie niet op zich zelve kan worden opgelost, maar in naauw verband staat me administratieve en politieke hervormingen. Slechtst dan, als Oostenrijk zijn leger verminderen en de waarborgen voor veiligheid zoeken zou in de liefde der door degelijke koncessiën voldane bevolkingen, als het de dwaalbegrippen van bureaukratie en centralisatie zou prijs geven, eerst dan zou men tot voldoende verbeteringen op financieel gebied kunnen komen.

— 18 *Nov.* Met. 5 pCt. 72.—; Nat. 77.50; Bank 900.—; Noord-Bahn akt. —; Credit Anst. 207.—; O-Fr. Spoorw.-akt. 266.—; Lomb. Venet. —; Nieuwe —; W. op Lond. 3 m. 12.40; G. 25.

BERLIJN, 17 November.

De prins *van Oranje* is naar Weimar vertrokken, waar hij eenige dagen zal vertoeven alvorens naar 's Gravenhage te vertrekken.

Sommige bladen verzekeren, dat de heer *v. Schleinitz* Pruissen op het kongres zal vertegenwoordigen.

Het gerucht door enkele bladen verspreid omtrent onderhandelingen tusschen Nederland en België betreffende Luxemburg, is van allen grond ontbloot.

Hoe ongezind de Holsteiners Denemarken nog zijn kan uit het volgende blijken: Op een banket te Kiel, ter gelegenheid van het *Schiller*-feest, werd door professor *Nifsch* een toast ingesteld op de ontwikkeling der instellingen van het gemeenschappelijk Duitsche vaderland, waartoe ook het hertogdom behoorde. Dadelijk stond de kurator der universiteit, kolonel *Kauffmann*, een Deen, op, en zeide, dat, nu men een toast ter eere van Duitschland had ingesteld, het voegzaam was, ook een te brengen aan *Frederik VII* van Denemarken, soeverein van het hertogdom. De presidenten van het feestkomitée, professor *Karsten* en de burgemeester *Kirchof*, antwoordden, geen verandering te kunnen brengen in het programma voor het nationaal feest, waarop geen toast aan den koning voorkwam. De kurator bleef echter aanhouden en trachtte door eene warme toespraak de gasten tot het brengen van een toast aan den koning te bewegen. Geschuifel en gemor was echter het eenig antwoord op zijn *speech*. Toen echter een toast werd gedronken op de vorstelijke familie van Augustenburg stonden alle gasten op en gaven luide hun bijval te kennen.

Men weet, hoe de koning van Hannover aan de Embdenaars heeft te kennen gegeven, dat zij Zr. Ms. welwillendheid verbeurd hadden, omdat zij een adres ten gunste van de Bondshervorming hadden geteekend. Niets is echter bestendiger dan de onbestendigheid; — 224 burgers van Emden hebben zich in een adres tegen het programma van de heeren *v. Bennigsen* c. s. verklaard, natuurlijk, om Emden weder bij den koning van Hannover in de gunst te brengen, en — onder die 224 zijn er 22, die eerst dat programma mede onderteekend hebben, — maar zij zeggen thans, dat zij het niet goed begrepen en verstaan hebben.

Intusschen heeft dit terugkeeren op den goeden weg niet belet, dat de policie het Schillersfeest is komen storen, door te bevelen, dat alle vlaggen of linten, die aan de Duitsche kleuren (zwart rood en geel) herinnerden, moesten ingenomen worden. Ook 't afsteken van voetzoekers was verboden.

Al de Duitsche bisschoppen schijnen de meening der Fransche en Belgische prelaten over 's Pausen wereldlijk gezag niet te deelen. De bisschop van Regensburg heeft een mandement uitgevaardigd, waarin hij aanwijst, dat de belangen der godsdienst volstrekt niet gekrenkt worden door de vermindering of opheffing van het wereldlijk gezag van het opperhoofd der Roomsche kerk.

PARIJS, 17 November.

Het bevestigt zich nu ten vol.e, dat ons kabinet zich gisteren ten stelligste tegen het regentschap van den heer *Buoncompagni* verklaard heeft.

Engeland, mag men aannemen, dat tot het kongres is toegetreden. Hoewel dit punt van verschil dus nu verdwenen is, blijft het zich niettemin wapenen. O. a. versterkt het eene eilandengroep nabij onze kusten en tot dusverre bijna onbewoond. Ook wij zetten onze wapeningen voort.

De in beslag name der brochure van den heer *de Girardin* is, naar men verzekert, het gevolg geweest van een besluit van den ministerraad. De schrijver, zegt men, is bepaald van voornemen de regterlijke magt te noodzaken tot vervolging of tot teruggave der exemplaren, in tegenstelling van hetgeen in den laatsten tijd gewoonte schijnt te worden, om nl. slechts de geschriften in beslag te nemen, zonder meer. — Het *Journ. des Debats* bevat te dezer zake een artikel, waarin het zegt, dat men geen geloof kan hechten aan de verzekering van sommige bladen, dat geen vervolging zal plaats vinden. »Ging dat zonderling stelsel op," zegt het blad, »dan ware het regt om zijne denkbeelden door de pers openbaar te maken, voortaan zonder voorbehoud van het goedvinden der overheid afhankelijk, die zonder vorm van proces alle geschriften die haar niet bevielen aan de cirkulatie zou kunnen onttrekken. Ging die leer op voor de geschriften, waarom zou zij dan ook niet toegepast worden op personen, want waar is het verschil tusschen het in beslag nemen van een geschrift zonder vervolging, en het gevangen zetten van een burger zonder vonnis?"

De keizer heeft Zondag den bisschoppen van Nancy, Aire en Limoges bij herhaling de verzekering gegeven zijner belangstelling in den Paus en hun verzocht, de overdreven vrees der geestelijkheid te doen bedaren, daar hij van oordeel was dat de Paus steeds eene der godsdienst en den R. Katholieken staten nuttige onafhankelijkheid moet hebben.

De heer *de Persigny* moet ons kabinet eene zeer krachtige depêche gezonden hebben, waarin hij partij trekt voor Engeland en er ten sterkste op aandringt, dat de polemiek der Fransche pers tegen Engeland getemperd worde.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* J. H. M. MASELAND, geliefde Echtgenoot van

Eau-Bonne bij Parijs, G. WEHRY.
den 16. November 1859.

*** Heden overleed in den ouderdom van ruim 76 jaren, Mr. CORNELIUS VAN MARLE, Inspecteur-Generaal van het Middel van Waarborg, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en van die der Eikenkroon, Lid van onderscheidene geleerde Genootschappen.

Utrecht, 16 November 1859.

*** Ons ouderhart werd heden diep geschokt, daar het den Almagtige behaagde, ons zoontje JAN, op het onverwachts van ons op te eischen. Slechts drie en een half jaar mogten wij ons in zijn bezit verheugen.

Utrecht, 17 Nov. 1859. J. VAN RENNES Jr.

*** De ondergeteekende EVERT VAN ZUTPHEN, Schildersknecht, wonende in de Groenesteeg achter de Jakobiekerk, gevoelt zich gedrongen, ook nevens twee zijner Zusters, hunnen opregten dank te betuigen, bij onze herstelling van de **Cholera**, voor de liefderijke behandeling van den Med. Doctor den Heer IMANS, daar wij naast God aan hem onze herstelling verschuldigd zijn; ook zij onze dank toegebragt aan de Kommissie van het Cholera-gesticht voor hare menschlievende behandeling aan ons betoond. Daar mijn Vader met vijf zijner Kinderen, waaronder ook de ondergeteekende zich bevindt, door de heerschende ziekte bezocht werd. Waar mijn Vader met twee mijner Broederen van ons zijn weggenomen. Mogt het zijn dat er nog menschen zijn die hunne liefdadigheid willen toonen aan de Weduwe met vijf Kinderen, dan worden dezen vriendelijk verzocht, zich te wenden aan het Bureau dezer Courant.

EVERT VAN ZUTPHEN.

AFKONDIGING,

krachtens art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

*** Bij acte, den 17. November 1859 verleden voor den Kantonregter te *Maarssen*, is door WIJNTJE DE WIT, bevorens weduwe van JAN BOUTHOORN, thans gehuwd met SAMUEL ANTHONIE STAM, Landbouwer, wonende te *Laagnieuwkoop*, aan haren minderjarigen zoon: GERRIT BOUTHOORN, geboren te *Nigtevecht*, op den 8. Mei 1839, **HANDLIGTING** verleend tot het drijven van Nering en Handel, met bevoegdheid, om even als een meerderjarige alle verbindtenissen te sluiten, speciaal ook om over zijne roerende goederen en inkomsten, zoo mede over ten zijnen name ingeschrevene kapitalen op de Grootboeken der Nationale werkelijke rentengevende Schuld te beschikken; — de vervreemding en bezwaring zijner *vaste goederen* alléén uitgezonderd.

De Griffier bij het Kantongeregt te *Maarssen*,
A. W. L. TJ. VAN STARKENBORGH.

HOUTVERKOOPING
OP
Nieuw-Ameliswaerd.

*** Op Maandag den 28. November 1859, des morgens ten 10 ure, zal, op het Buitengoed *Nieuw-Ameliswaerd*, onder Bunnik, publiek worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij zware, gave **Iepen** en **Eiken Boomen**, geschikt voor werkhout en Bergroeden; onderscheidene perceelen zwaar **Eiken, Elzen** en **Esschen Hakhout**, alsmede **Knootwilgenhout**, drooge **Takkenbossen**, **Spanen** en **Stommels**.

Nader onderrigt bij den Tuinbaas op *Nieuw-Ameliswaerd*, of ten kantore van den Heer H. J. VAN MARIËNHOFF, te Wijk bij Duurstede.

*** De Notaris I. J. VAN DEN HELM te Maarsseveen, zal op Donderdag den 1. December 1859, des middags 12 ure ten huize van den Logementhouder *Floor* te Maarsseveen verkoopen:

Eene hecht en goed ter nering staand WINKELHUIS met Erf en Grond, bevattende een Voorhuis met Gang, twee Beneden- en drie Bovenkamers, Zolder en Kelder, zeer gunstig gelegen aan de Vecht te Maarssen, te aanvaarden 1º. Mei 1860. — Te bezigtigen Dingsdag en Donderdag van 10 tot 12 ure des voormiddags.

5 à 6 SIGARENMAKERS

*** tegen goed loon. Adres KUIPER & OOSTVEEN, Sonsteeg tusschen de Malie- en Tolsteegbarrière over Zonnenburg.

*** Bij A. RUTGERS aan de Hamburgerbrug zijn te bekomen beste **Spaansche Castanjes** à 12 — 10 Cts., Citroenen, benevens alle soorten van Erwten en Boonen. Patent Waskaarsen, N. 1 50, N. 2 47½ Ct.

Aan Ouders en Voogden.

*** In de nabijheid van Utrecht kunnen op een bloeijend Pr. JONGE HEEREN INSTITUUT nog **twee Kostleerlingen** geplaatst worden, om het vaste getal van **20** aan te vullen, tegen vijf en vijftig gulden in het kwartaal, zonder dat de rekening door iets verhoogd wordt, hetzij boeken, reparatiën, etc. Lr. B. brieven *franco*.

INËNTING.

*** Eindelijk: »*Met algemeene stemmen* (Hs. Blad No. 8703) werd besloten de *inënting* van het rundvee niet meer van wege de provincie aan te moedigen." Maar wanneer zullen de menschenkinderen de algemeene stemmen van de regeringsleden op zich vereenigen? Is de sterfte onder de met smetstof ingeënte menschen en kinderen, ook in de allergezondste stad Nijmegen, nog al geen bewijs genoeg?

Oud Cartagena's Berg-Planten Olie.

*** Talrijke proefnemingen en de vleijendste certificaten, bevestigen de onfeilbare gunstige gevolgen van het gebruik dezer Haarolie, tegen vroegtijdig grijs worden en het uitvallen van het haar. Als gewone Haarolie gebruikt, waartoe 3 à 4 fleschjes per jaar voldoende zijn, is het een zeker voorbehoedmiddel, tegen het zoo lastige als onaangename uitvallen der haren; het behoudt en bevordert het leven en de groeikracht van het haar zoo volkomen, dat men daardoor de vroegtijdige grijsheid voorkomt, die zoo menig nog krachtvol man ontsiert.

De prijs is 60 Cents per Fleschje.

Hoofd-Dépôthouder te Delft bij A. BREETVELT Az.
en verder bij:

te Utrecht uitsluitend, bij
A. J. v. d. Berkhoff, en
M. J. C. Ham.
Philip Meijer, Amersfoort.
Gebr. v. Dijk, Soest.
Gebr. v. Dijk, Baarn.
W. C. Veldhuijsen, Laren
C. M. G. Blancke, Culemburg.
En meer bekende Dépôts.

*** **Te KOOP** een HUIS, beneden, vijf Kamers, Keuken, Kelder, Zolder, Plaats met Tuintje en Bergschuur; boven, aparten opgang, drie Kamers met Alcove, Keuken, Kelder, Zolder met Domestieke- en Provisie Kamer, nabij de Weerdbarrière, zeer vrolijk en ruim uitzigt.

Te bevragen aan het Bureau dezer Courant.

*** Bij J. GREVEN alhier is verschenen:

Over het gebruik van Paardenvleesch als voedsel voor den mensch. Eene Voorlezing van CHR. JOS. FUCHS. Uit het Hoogduitsch door F. C. HEKMEIJER, Leeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool. Prijs 45 Cts.

*** De Boekhandelaar J. C. LOMAN Jr., te Amsterdam, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

PROEVE EENER GESCHIEDENIS DER WATERGENEESKUNDE; naar het Hoogduitsch van BERNHARD HIRSCHEL, *Medicinae doctor* en praktiserend Geneesheer te Dresden. 1e Stukje. Oude geschiedenis en Middeleeuwen. Met 6 uitslaande gesteendrukte platen . . *f* 1,90.

De in dit werkje voorkomende Voorrede van den Vertaler bevat eene uitvoerige **antikritiek** der ten vorigen jare in verschillende Tijdschriften geplaatste **beoordeelingen**, van het bij den Uitgever dezes mede verschenen boekje.

Dr. J. C. M. SELINGER, **'t was maar een Boer.** Authentieke levensschets van **VINCENSZ PRIESZNITZ.** Met portret en facsimile. *f* -,90.

*** Bij de Boekhandelaren NOLET EN ZOON alhier is uitgegeven, en alom te bekomen,

GEDICHTJES EN ZANGEN
VOOR KINDEREN,
DOOR ***P. N. v. d. STOK,***
Predikant te Zuilen.
Met vier plaatjes en in keurig linnen bandje.

SCHEIKUNDE.

*** Bij S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven* is heden uitgegeven en verzonden:

HET TWEEDE DEEL
(DE SCHEIKUNDE DER METALEN)
VAN HET
LEERBOEK DER SCHEIKUNDE
ten gebruike aan Inrigtingen van Lager en Middelbaar Onderwijs, en tot zelf-onderrigt,
DOOR
Dr. J. W. GUNNING,
Lector aan de Hoogeschool en Leeraar in de Scheikunde aan de Technische School te Utrecht.

236 bladz. met 2 platen. Prijs *f* 1.75.
Het onlangs uitgegeven 1. deel *(de Scheikunde der Niet-Metalen)* met 5 platen, is mede alom te bekomen. Prijs *f* 1,80.
De prijs der beide deelen is *f* 3,55.

NIEUWE GOEDKOOPE BOEKWERKEN,
BIJZONDER AANBEVELENSWAARDIG
ALS WINTERAVOND-LECTUUR.

I.
Godsdienstige en Zedelijke Novellen, van C. E. VAN KOETSVELD.
3 deelen compleet. *Tweede goedkoope uitgave;* met vign. Ingenaaid *f* 4,80. Gebonden *f* 5,[illegible]

II.
Juweelen van Berthold Auerbach. Met een aanprijzenden Brief van
Mr. J. VAN LENNEP; 2 deelen, met vign. Ingenaaid *f* 3,40. Gebonden *f* 4,—.

III.
Nieuwe Bijdragen tot de Geschiedenis van het Strafregt,
door J. B. CHRISTEMEIJER. *Tweede, veel vermeerderde, goedkoope uitgave.* Met [illegible] plaat. Prijs *f* 1,50.

240. Staats-Loterij.

2e Klasse. 1e Lijst.
No. 9353 *f* 5000. No. 13949 *f* 1500. No. 9126 *f* 1000.

2e Lijst. No. 18019 *f* 2000. No. 4977 *f* 1500. No. 4255 en 6054 ieder *f* 1000.

3e Lijst. No. 13533 *f* 20,000. No. 6233 en 16476 ieder *f* 1000.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 18 November.

Tarwe van *f* 8.50 tot *f* 9.50. Rogge van *f* 6.60 tot *f* 7.20. Boekweit van *f* 5.75 tot *f* 6.50 het mud. Aardappelen van *f* 1.60 tot *f* 2.3[illegible]. Hoendereijeren van *f* 3.50 tot *f* 4.00 de 100 stuks. Boter van *f* 0.90 tot *f* 1.04 het Ned. pond.

ARNHEM, 18 November.

Oude Weit van *f* 9.40 tot *f* 11.25. Nieuwe Weit van *f* 8.25 tot *f* 10.50. Rogge van *f* 7.00 tot *f* 7.75. Boekweit van *f* 5.40 tot *f* 6 40. Garst van *f* 5.00 tot *f* 5.25. Zware Haver van *f* 4.50 tot *f* 5.00. Ligte Haver van *f* 3.25 tot *f* 4.00. Paardenboonen van *f* 0.00 tot *f* 0.00. Aardappelen van *f* 1.80 tot *f* 2.25 Boter per Ned. pond van *f* 0.85 tot *f* 0.95. Appelen van *f* 4.00 tot *f* 7.00. Peren van *f* 0.00 tot *f* 0.00.

AMSTERDAM, 18 November.

Tarwe prijsh.; 123 ℔ j. b. Pools. *f* 320; 133 ℔ dito *f* 320 a *f* 322; 128 ℔ j. Vries. *f* 270 aan de Zaan; oude Frans *f* 300 per 2400 kilo bij partij. — Rogge gedr. zonder verandering; ongedr. meest bij gerijven iets hooger 124 a 125 ℔ Pruis. *f* 212 a *f* 215, 123 ℔ dito *f* 213 aan de Zaan; 125 a 127 ℔ Galatz *f* 208 a *f* 214; 119 ℔ n. Petersb. *f* 189; 116 a 117 ℔ j. dito *f* 180 a *f* 182; 117 ℔ j. Arch. *f* 282. — Garst ruim prijs; 115 ℔ Zweeds. *f* 207. — Haver ruim vorige prijzen; 100 a *f* 104 ℔ dikke *f* 4¾ a *f* 5; Deens. bij partij *f* 8½ de 100 Ned ℔. — Boekweit onveranderd; 117 ℔ Gordijker *f* 194.

DORDRECHT, 17 November.

Granen. Tarwe. Jar. Zeeuws. Vlaams. en Overm. Tarwe werd door benoodigden wederom iets duurder betaald. Nieuwe was meer aangevoerd dan vorige week en vond tot 30 Ct, hooger gretige koopers. Zomertarwe niet ter veil Jar. Zeeuws. Vl. en Overm. *f* 9.20 a *f* 9.80; Nieuwe dito *f* 8.50 a *f* 9; dito afwijkende en geringe *f* 7.70 a *f* 8.; en Zomertarwe *f* 7.80 a *f* 8.30. Rogge Jar. Zeeuws. Vl. en Overm. *f* 6.70 a *f* 7.20; N. dito *f* 6.80 a *f* 7.40. Gars Zeeuws. Flakkeesche en Overm. Winter *f* 5.90 a *f* 6.60; Zomer dito *f* 5.50 a *f* 6. Spelt van *f* 2.80 a *f* 3.40. Haver Zeeuws. en Inl. Voeder *f* 2.50 a *f* 3; Dikke dito *f* 3.60 a *f* 4. Boekweit met kleinen handel onveranderd, voor Bredasche is 70 Ned. ℔ a *f* 183 besteed.

SCHIEDAM, 18 November.

Granen. Verkocht: Rogge 142 ℔ Kunda *f* 205 6/w.;

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 14.00 Jenever. id. *f* 19.50. Amst. proef *f* 20.75. Alles zonder de belasting. Spoeling per Ketel *f* 1.50.

STRAAT-VERLICHTING.

NOV.	GAZ-VERLICHTING. Aansteken.	GAZ-VERLICHTING. Blusschen.	OLIE-VERLICHTING. Aansteken.	OLIE-VERLICHTING. Blusschen.
20	5 uur.	4 uur.	5 uur.	3 uur.
21	5 „	4 „	5 „	3 „
22	5 „	4 „	5 „	3 „
23	5 „	4 „	5 „	4 „
24	5 „	4 „	5 „	4 „
25	5 „	4 „	5 „	4 „
26	5 „	5 „	5 „	5 „

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Nov.	Uren.	Wind-rigt.	kr. N ℔.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen.
18	2	zzw.	0.5	772.82	37.8	— 6.5	0.75	0.	Bewolkt.
	10	z.	0.5	73.78	32.4	— 7.2	0.89	0.	Idem.
19	8	zzo.	0.0	73.86	26.6	—12.4	0.96	0.	Ligt bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 18 November 1859.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld	2½ pCt.		63½	63⅝
dito dito	3	„	75½	
dito dito	4	„	97³⁄₁₆	97⅜
Handelmaatschappij. .	4½	„	126¼	
SPANJE.				
Obligatien	1¾	pCt.	32⅛	32¼
Obligatien	3	„	43[illegible]	43½
Binnenl. Schuld. . . .	3	„	41¾	14¹³⁄₁₆
PORTUGAL.				
Obligatiën	3	pCt.	43⁵⁄₁₆	
dito 1856.59. . .	3	„	41¹⁄₁₆	41⅞
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	„	103¾	103⅞
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	102	
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	84⅞	85⅛
Certifikaten 1840 . . .	4	„	80[illegible]	81
dito 5e Serie	5	„	89¾	89¹⁵⁄₁₆
dito 1855 6e Serie . .	5	„	99¹³⁄₁₆	100
dito Adm. te Londen	4½	„	95	
dito dito	3	„	63[illegible]⁄₁₆	63⅞
Certifik. van Assign. .	6	„	62⅝	62¾
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			157	
Obligatiën.	4	pCt.	77⅞	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C°.*	5	pCt.	62⅝	
Oblig. Metaliek	5	pCt.	53¹¹⁄₁₆	53¹³⁄₁₆
Oblig. Rente Am.. . .	5	„	73¹⁄₁₆	73¼
dito dito Nat. 1854. .	5	„	57½	57¹¹⁄₁₆
dito dito	2½	„	28⅝	28¹¹⁄₁₆
AMERIKA.				
Venez. Oblig.	3	„	26⅛	26½
Grenada, Oblig. . . .	3¼	„	14⁹⁄₁₆	14⅝
Mexiko, Obl.	3	„	20½	20⁹⁄₁₆

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.